

İSTANBUL İLİNDE KÜÇÜK ÖLÇEKLİ BALIKÇILIĞIN SOSYO-EKONOMİK ANALİZİ

Kadir DOĞAN

**İstanbul Üniversitesi, Su Ürünleri Fakültesi Yetiştiricilik Bölümü.
Ordu Caddesi No. 200 34470 Laleli/ İSTANBUL
Tel : 0212 455 57 00/ 16452
E-posta : kadoğan@istanbul.edu.tr**

Araştırmanın Önemi

- Bu alışmada, İstanbul ili küçük ölçekli su ürünleri avcılığı yapan ve su ürünleri kooperatifi üyesi balıkçıların sosyo-ekonomik yapısı incelenmiştir.
- Balıkçılık yönetim planında, biyolojik verilerin dışında bilgilere de ihtiyaç vardır.
- Bunlardan en önemlileri kooperatiflerin ve balıkçıların sosyo-ekonomik yapılarıdır.
- Küçük ölçekli balıkçılığa model oluşturulabilecek bu çalışmada İstanbul ilindeki balıkçıların sosyo-ekonomik yapıları incelemiş ve değerlendirilmiştir.

Giriş

- İstanbul, Avrupa ile Asya kıtaları arasında köprü görevi gören Marmara Denizi kıyısı ve İstanbul Boğazı boyunca uzanmış bir metropoldür.
- Sahip olduğu 12.5 milyonluk nüfusu ile dünyada 100 ülkeden, AB'ye üye 27 ülkenin de on dokuzundan daha fazla bir nüfusa sahiptir.
- Satın alma paritesine göre 200 milyar dolara yaklaşan GSYİH ile İstanbul, AB'nin 12 üyesinden daha fazla yurtiçi hasılaya sahiptir.

Giriş

- Aynı zamanda yaklaşık 60 milyar doları aşan ihracatı ile İstanbul, AB'nin 8 üyesini geride bırakmaktadır.
-
- İstanbul sadece ekonomisiyle değil, hizmet sektörü, bilim ve teknoloji kuruluşları, sanat ve kültür hareketleri ile de ülkemizin yurt dışına açılan penceresidir.

Giriş

- İstanbul bu özelliklerinin yanında coğrafi konumu bakımından balıkçılığın önemli merkezlerinden biridir.
- Türkiye'nin en büyük ve işlevsel balık haline,
- Toplam balıkçı teknelerinin % 8.8'ine,
- Balıkçı ruhsatlarının da % 11.6'sına sahiptir.

Giriş

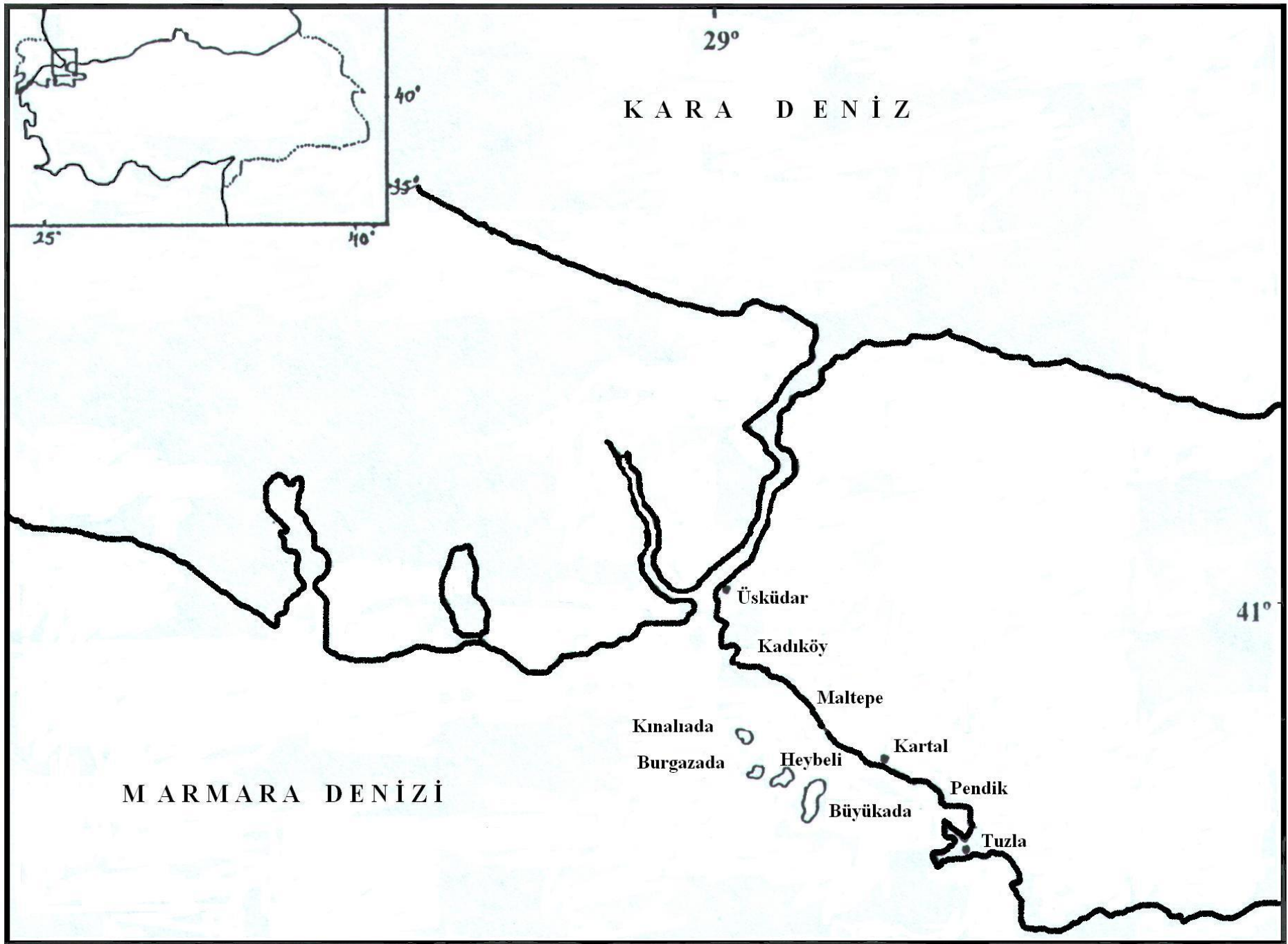
- Ayrıca ülkemizde kurulu bulunan toplam su ürünleri kooperatiflerinin % 9.5'ine üye sayısının da % 13.3'üne sahiptir.
- Ülkemizde 2007 yılı rakamlarına göre toplam 17.681 adet balıkçı teknesi bulunmaktadır.
- Bu toplam teknelerin % 88.5'i (15.682) araştırmamızın ana konusu olan küçük ölçekli balıkçılığa uygun 12 metreden küçük teknelerden oluşmaktadır.

Materyal ve Yöntem

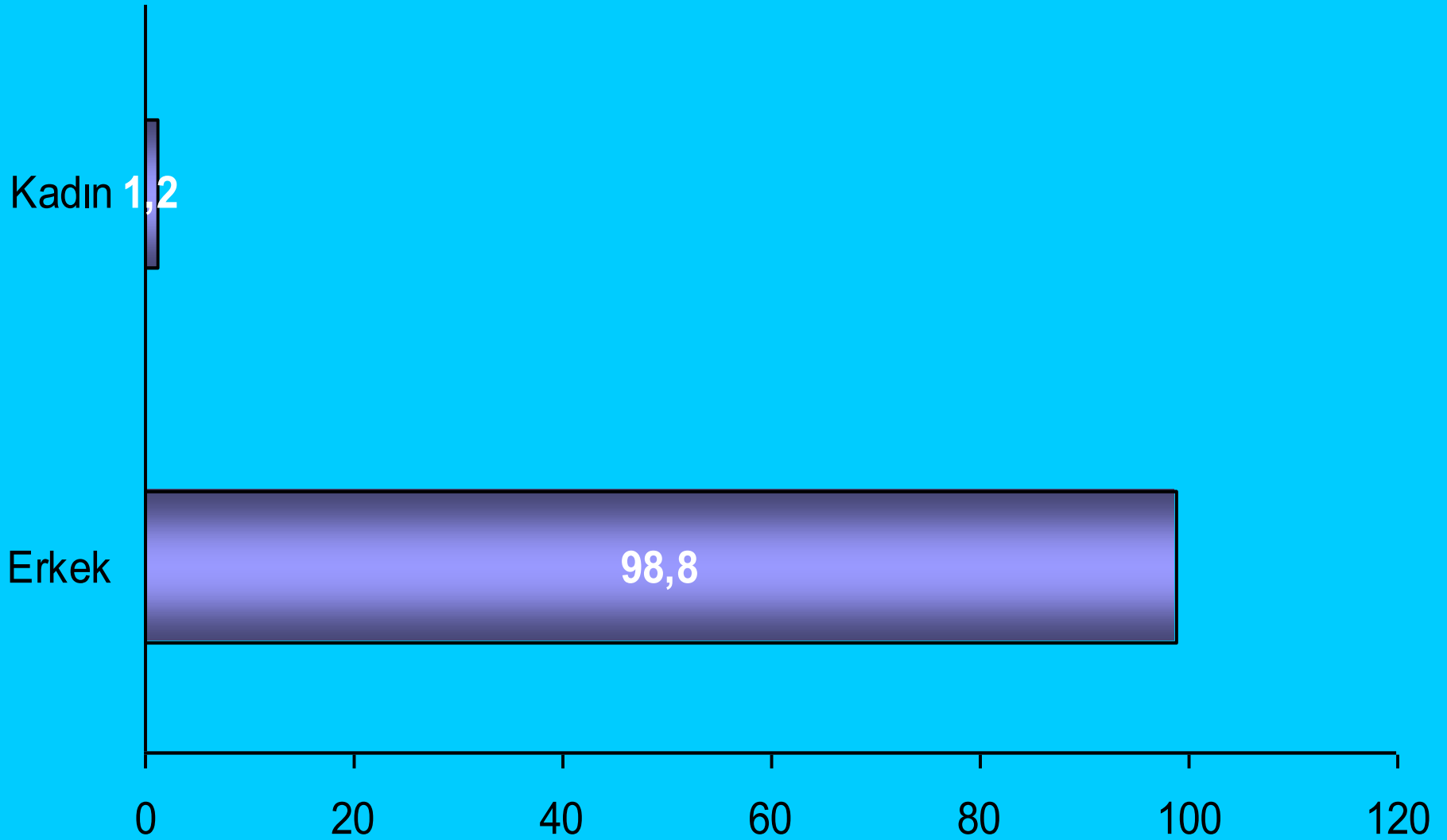
- Araştırmanın materyalini İstanbul Anadolu Yakasında Kurulu olan on beş Su Ürünleri Kooperatifi ve kooperatiflere üye olan tekne sahibi balıkçılar oluşturmaktadır.
- Bu amaçla hazırlanan anket formları hazırlanmıştır.
Ankette
- Balıkçı teknelerinin, fiziksel ve teknik özellikleri,
- Balıkçıların sosyo-ekonomik yapıları; balıkçıların yaşı, medeni hali, öğrenim düzeyi, çocuk sayısı, hane halkı nüfusu, ev ve otomobil mülkiyeti, sosyal güvenlik durumları, balıkçılık tecrübeleri, mesleği seçme nedenleri ve çalışma koşulları

No	Kooperatifin İlçesi	Kooperatifin Adı	Kuruluş Yılı	Üye Sayısı	Tekne Sayısı
1	Adalar	Adalar Su Ürünleri	1978	35	31
2	Adalar	Burgazada Su ürünleri	1997	58	25
3	Adalar	Büyükada Su Ürünleri	1995	65	30
4	Adalar	Kınalıada Su Ürünleri	1979	96	50
5	Kadıköy	Kadıköy Su Ürünleri	1982	171	80
6	Kadıköy	Caddebostan Su Ürünleri	2007	26	23
7	Kadıköy	Bostancı Su Ürünleri	1988	30	28
8	Kadıköy	F.Bahçe, Feneryolu Su Ürünleri	2002	28	25
9	Kartal	Kartal Su Ürünleri	1985	95	70
10	Maltepe	Küçükyalı Su Ürünleri	1999	28	30
11	Pendik	Pendik Su Ürünleri	1979	69	68
12	Tuzla	Tuzla Su Ürünleri	1995	61	70
13	Üsküdar	Hekimbaşı, Kuleli Su Ürünleri	2003	58	50
14	Üsküdar	Üsküdar Su Ürünleri	1982	76	45
15	Üsküdar	Selimiye Su Ürünleri	2003	60	55

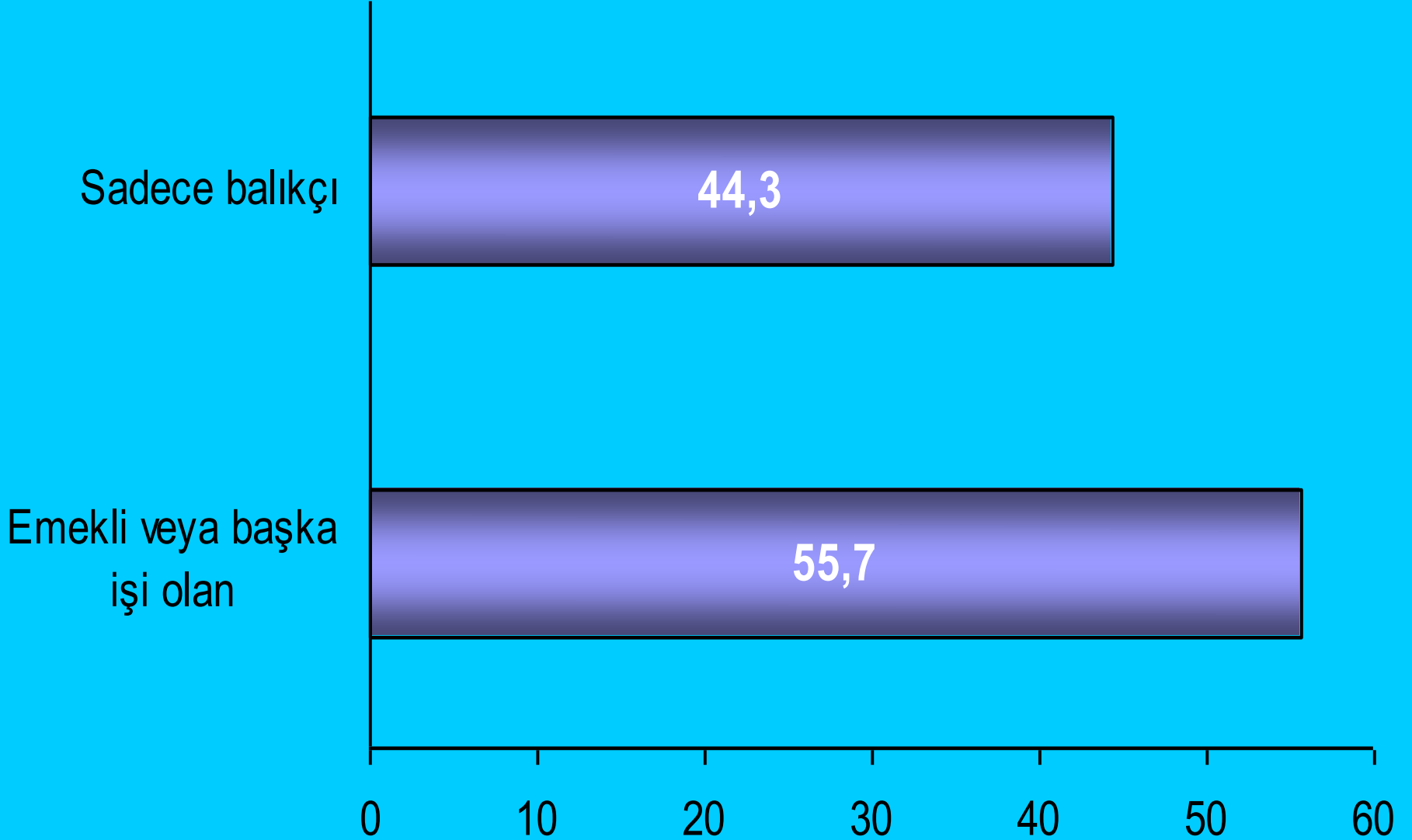

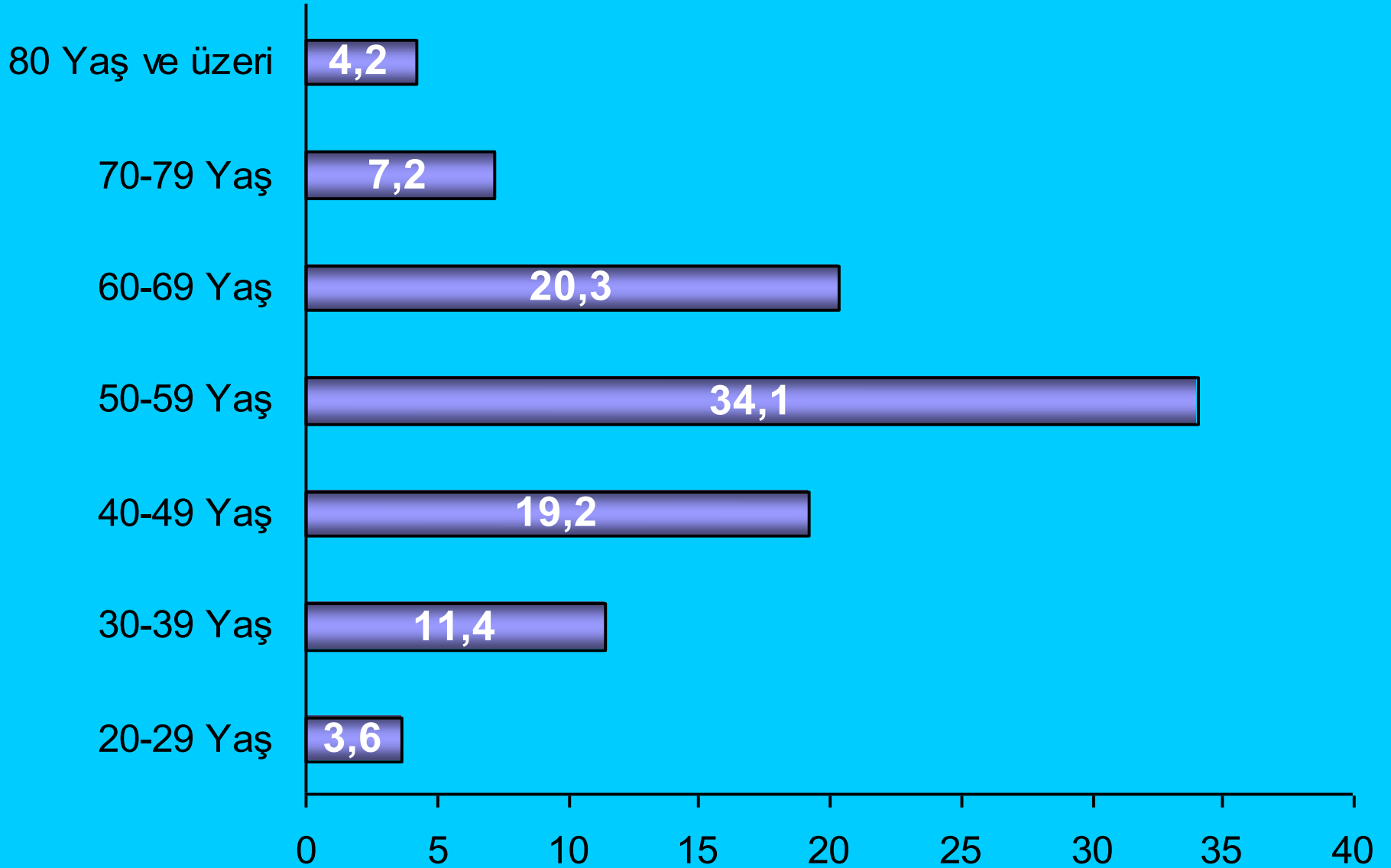
Balıkçıların Cinsiyetleri

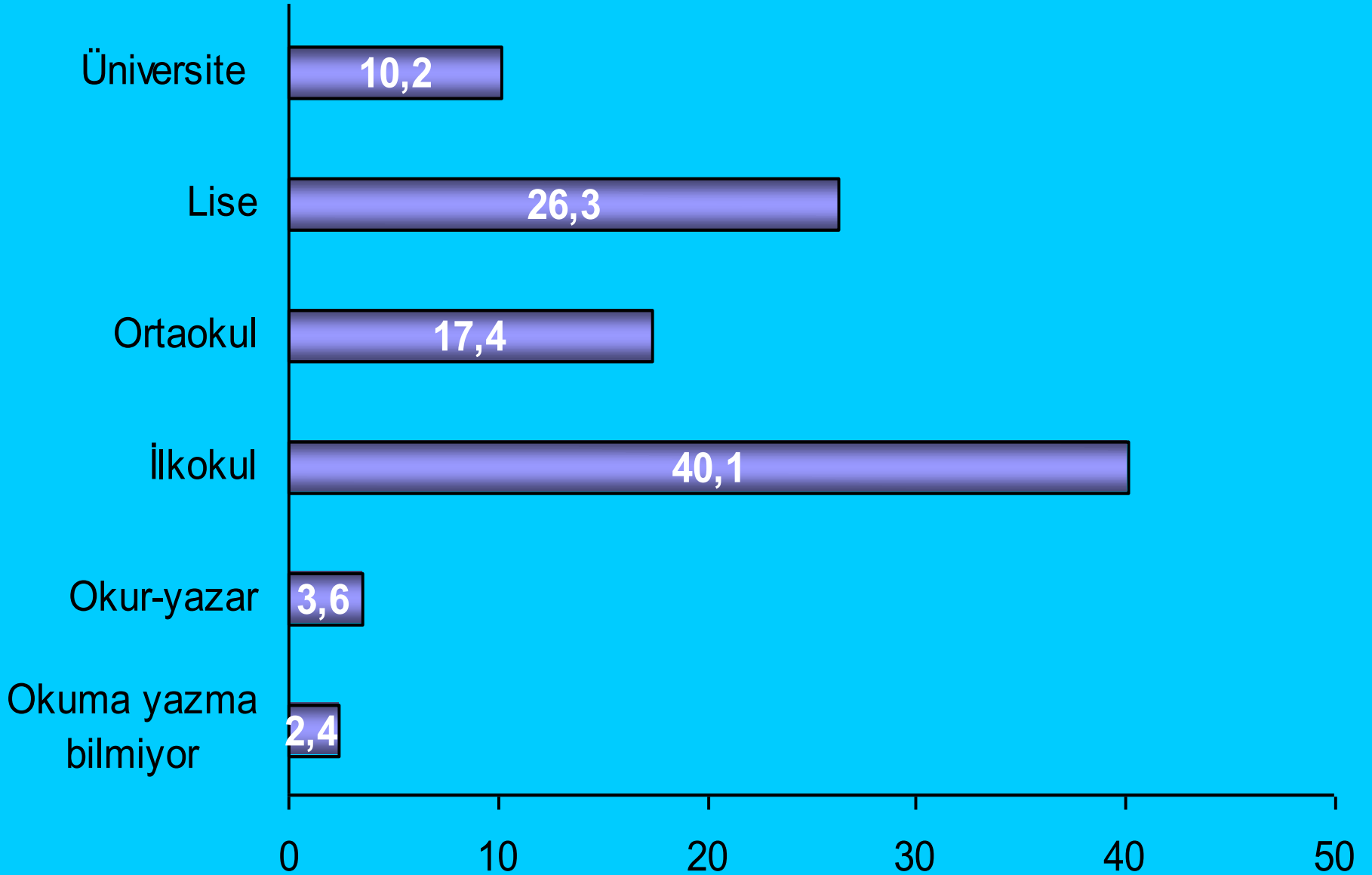
Balıkçılık Oranları

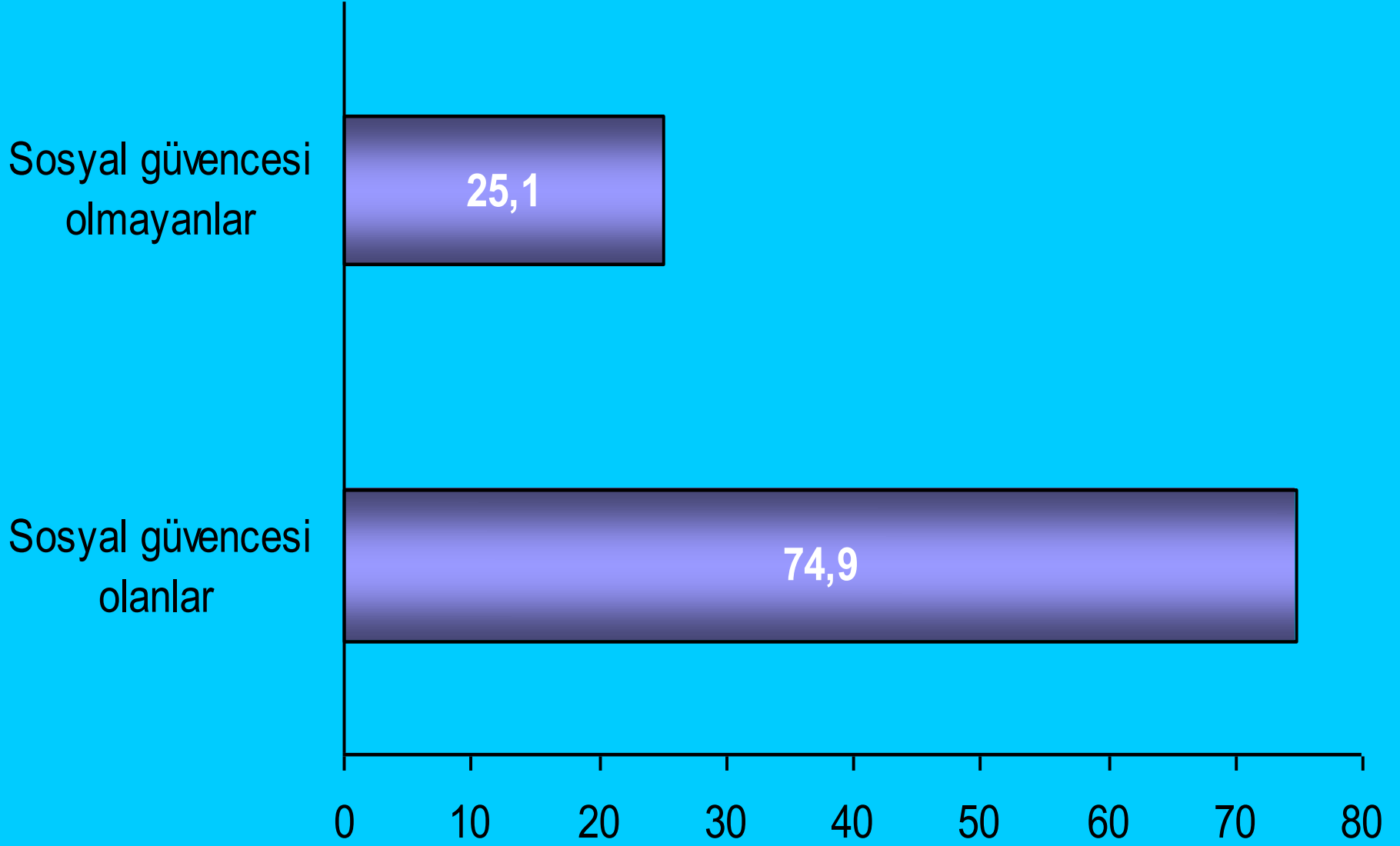
Balıkçıların Yaş Dağılımı

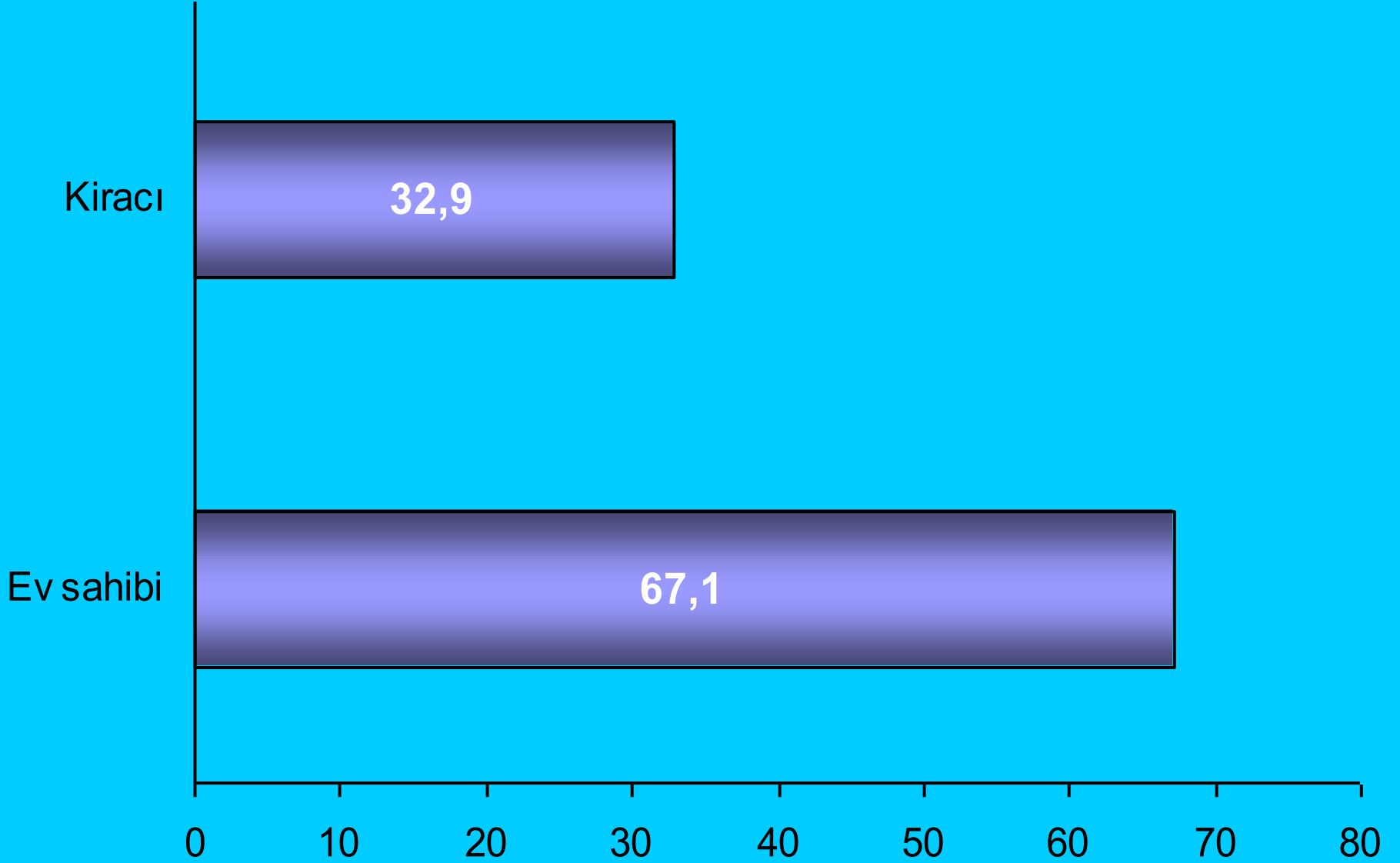
Balıkçıların Öğrenim Durumu

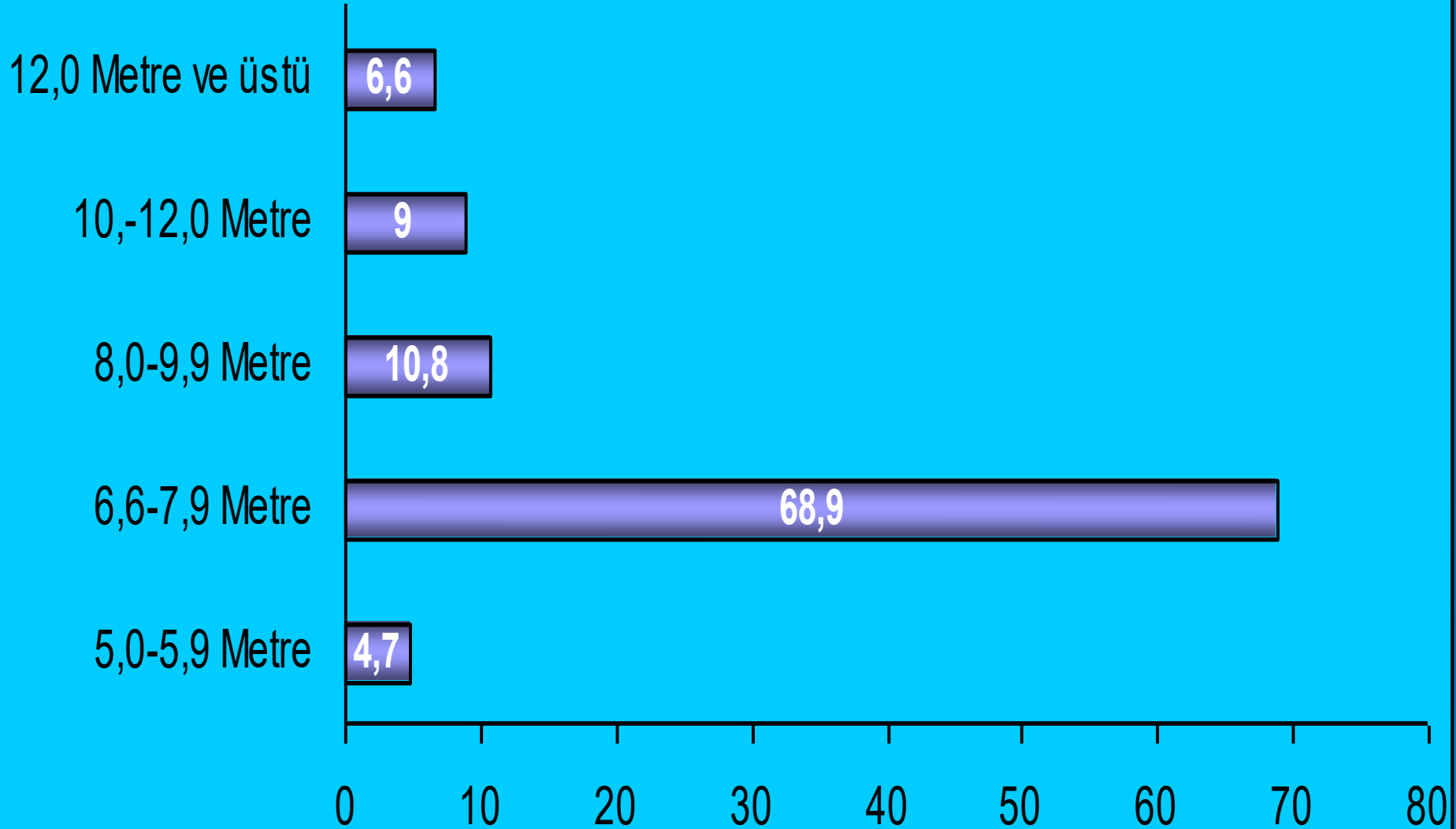
Balıkçıların Soayal Güvenlik Durumu

Ev Mülkiyeti

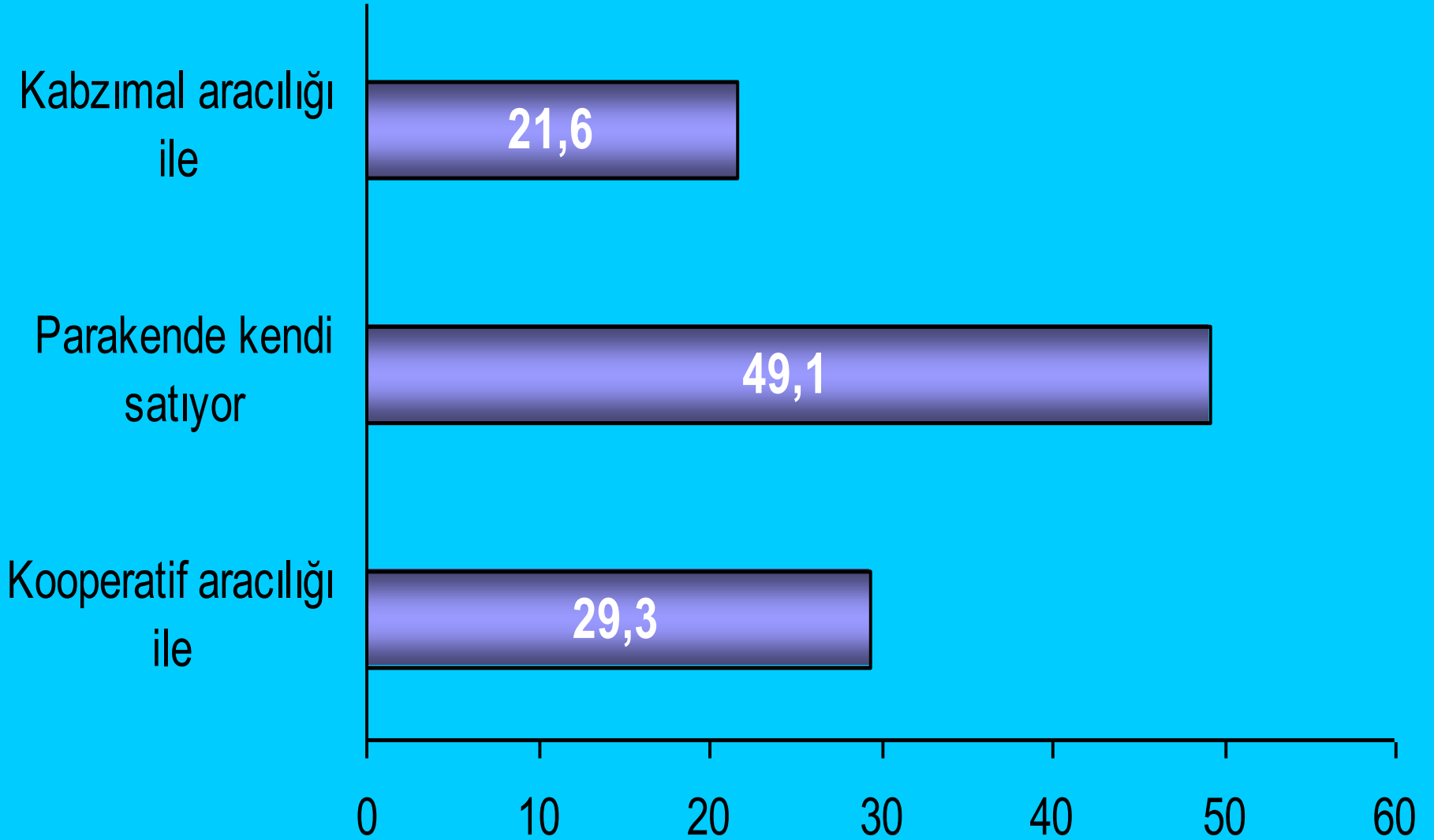

Tekne Boyları

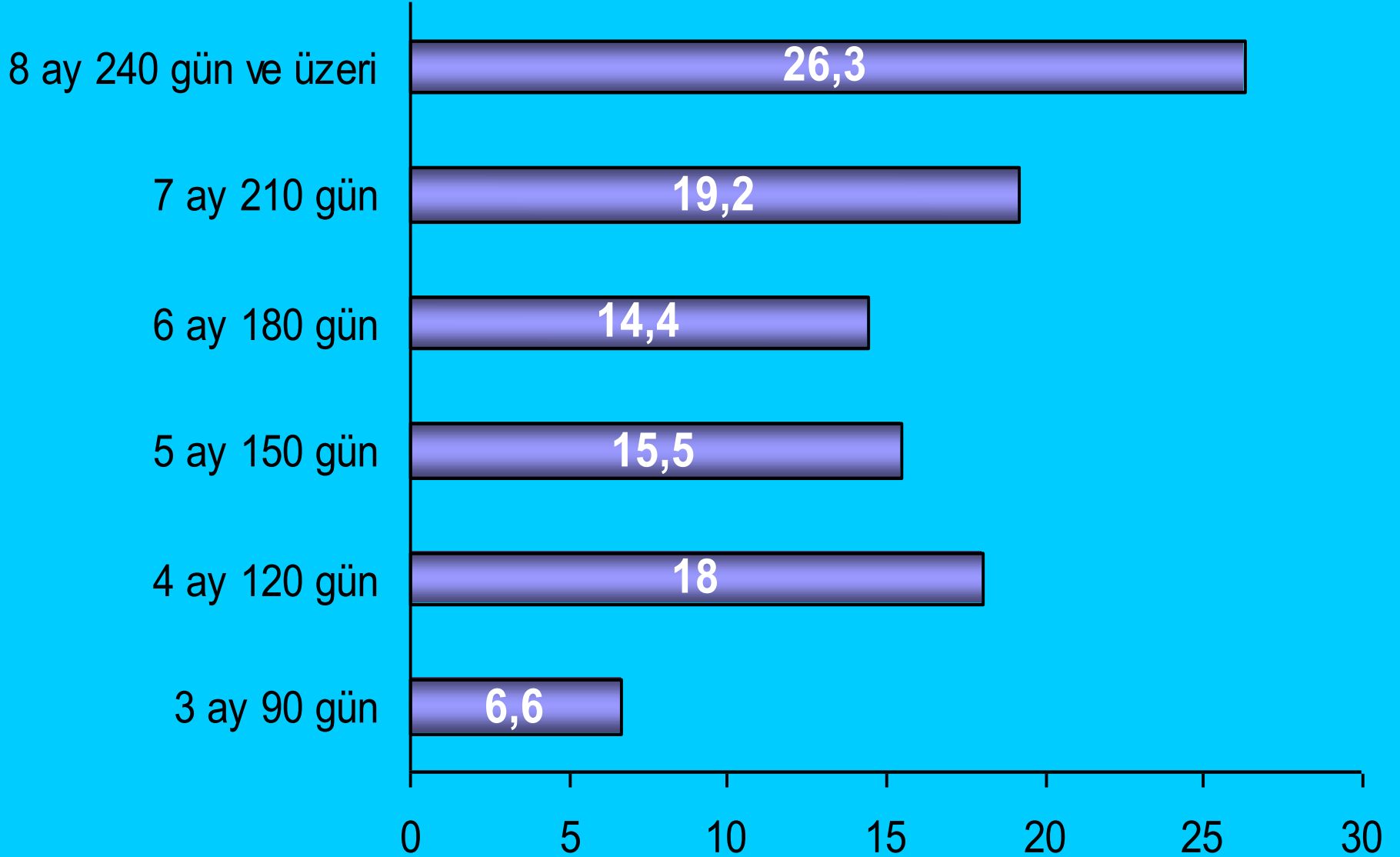

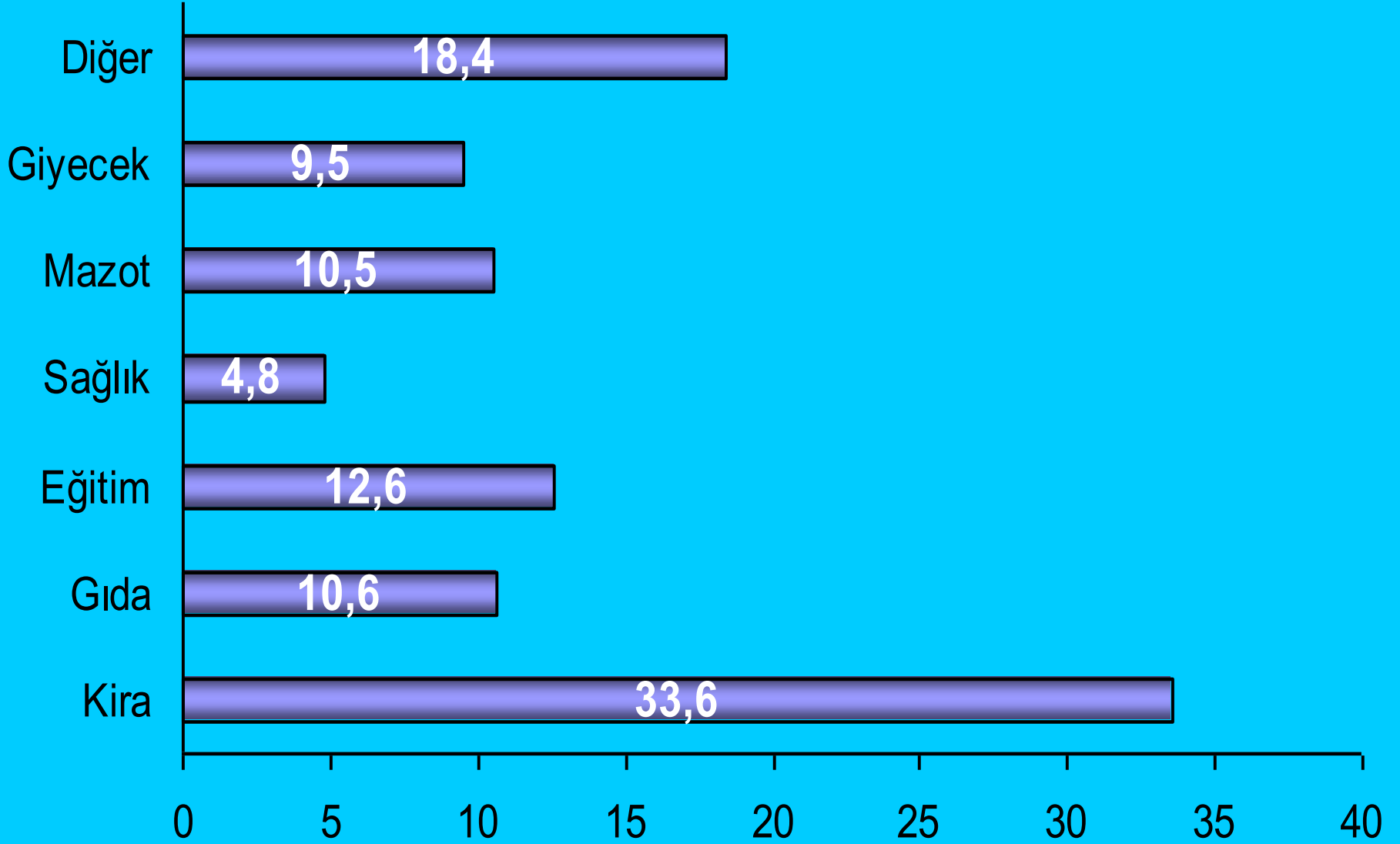
Avladığı Balığı Satış Şekli

Balıkçıların Yıllık Av Süresi

Balıkçıların Giderlerinin Dağılımı

Tartışma ve Sonuç

- Yapılan araştırmada küçük ölçekli balıkçılık yapanların su ürünleri konusunda yeteri kadar kayıt tutmadıkları ve veri eksikliğinin olduğu görölmüştür.
- Balıkçılarının hemen hemen tamamı düşük gelire sahip, aidatlarını bile düzenli toplayamayan, pazarlama faaliyetleri oldukça yetersiz düzeydedir.
- Yakaladıkları balıkları satarken kooperatiflerin oluşturduğu pazarlama kanalıyla değil de daha çok bireysel pazarladıkları (% 49.1), soğuk hava depolarının olmadığı, çoğunun balık satış yerinin olmadığı (% 80.0), belediyelerle balık satış yerlerinde sıkıntıları olduğu görölmüştür.

Tartışma ve Sonuç

- İncelenen kooperatifler ve üyeleri örgütlenme konusunda yeterli değildir.
- Ele alınan kooperatiflerin % 53,3'ü bir üst birliğe üye iken % 46,7'si üyeliğin kendi kooperatiflerine bir fayda sağlayamayacağı inancındadırlar.

Tartışma ve Sonuç

Sonuç olarak, Türk balıkçılık sektörünün örgütlü bir sektör olması için su ürünleri kooperatiflerinin organizasyonunun iyi yapılması gerekir.

- Kaynakların kullanımında daha bilinçli, eğitilmiş, çevreye duyarlı ve balıkçılık yönetimini bilen balıkçıların olması gerekir.
- Bu da kooperatiflerin daha sorunsuz, verimli, aktif hale getirilip yetkilerinin arttırılması ile sağlanacaktır.
- Balıkçılıkta sübvansiyon, pazarlama, rekabet, fiyat, koruma, kontrol, gözetim, istatistik, örgütlenme gibi konularda köklü değişikliklere gidilmesi gerekmektedir.

Tartışma ve Sonuç

- Yeni oluşturulacak politikaların uygulanması, iyi işleyen bir kooperatif, sektör, üniversite ve bakanlık ilişkisiyle sağlanabilir.
- Ayrıca balıkçılık yapanların sosyo-ekonomik yapılarının istenilen düzeyde olmadığı bir gerçektir.
- Üretimin daha sağlıklı ve çevreye duyarlı balıkçılığın olabilmesi için daha iyi sosyo-ekonomik koşulların yaratılması ve yeterli sayıda nitelikli mesleki eğitime sahip örgütlü bireylerin oluşturulması gerekmektedir.

TEŞEKKÜRLER.....